

SØKNADS- OG SPØRRESKJEMA OM ETABLERING AV DE UTROLIGE ÅRENE VED SKOLER- OG BARNEHAGER

Skjema fylles ut og signeres av leder ved _____ skole/barnehage.

Vi er glade for å bistå med å etablere De utrolige årenes (DUÅ) Skole- og barnehageprogram ved din skole/barnehage. Som en del av DUÅs kvalitetssikring har vi utviklet et spørreskjema som den enkelte skole og barnehage må fylle ut. Informasjon som fremkommer på dette skjema benyttes for å vurdere om skolen/barnehagen har de rammebetingelsene som er nødvendige for etablering av programmet på en vellykket måte.

Forskning i originalkulturen har vist at Teacher Classroom Management Program (IY TCM) bidrar til å styrke de ansattes kompetanse i klasse- og gruppeledelse, øke barns sosiale kompetanse, samt forebygge og redusere atferdsproblemer (Webster-Stratton, Reid & Hammond, 2001, 2004)¹.

DUÅ i Norge er i gang med en tilsvarende evalueringsstudie av Skole- og barnehageprogrammet. DUÅ Skole- og barnehageprogram evalueres gjennom et forskningssamarbeid mellom Regionalt kunnskapssenter for barn og unge (RKBU Nord/UIT)) og Regionalt kunnskapssenter for barn og unge (RKBU Midt-Norge/NTNU). Det samles inn data pre (før opplæring) og post (etter opplæring) fra skoler og barnehager i hele landet der programmet tas i bruk. Effekt på klasseroms-/gruppeledelse, atferdsvansker, internaliserte vansker og oppmerksomhetsvansker, sosial kompetanse, pedagog-barn relasjon, og foreldresamarbeid undersøkes. Forskningsperioden vil pågå i tidsrommet 2009 – 2014. Evalueringen finansieres av Helsedirektoratet. **Etter at datainnsamlingen avsluttes juni 2014 skal fortsatt programmet fra høst 2014 gis som fullintervensjon i skoler og barnehager.** Analyser av datamaterialet er allerede påbegynt og fremtidige publikasjoner på forskningsresultater vil derfor bare knyttes til fullintervensjons implementering av programmet.

Før du fyller ut spørreskjemaet anbefaler vi at du besøker DUÅ hjemmeside: www.dua.uit.no Her finnes informasjon om ulike DUÅ programmer, opplæring av gruppeledere, sertifisering, driftskostnader og ressursbruk ved etablering av DUÅ, samt artikler om evalueringsresultater. For ytterligere informasjon anbefaler vi at du besøker programutviklers hjemmeside www.incredibleyears.com

Nedenfor følger en kort introduksjon om DUÅ Skole- og barnehageprogram og Dinosaurskoleprogram som bør leses før du svarer på spørsmålene nedenfor. Målet ved Skole- barnehageprogrammet er å styrke ansattes kompetanse i forebygging og håndtering av atferdsproblemer i skole og barnehage, styrke samarbeidet mellom skole/barnehage og hjem, samt hvordan motivere slik at barn kommer i læringsposisjon. Programmet styrker

¹a) Webster-Stratton, Reid & Hammond, (2001): Preventing conduct problems, promoting social competence: A parent and teacher training partnership in Head Start. *Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology*, 30 (3), 283 – 302.

b) Webster-Stratton, Reid & Hammond, (2004): Treating children with early onset conduct problems: Intervention outcomes for parent, child and teacher training. *Journal of Clinical Child Psychology*, 33 (3), 105 – 124.

ansattes kompetanse i klasserom-/gruppeledelse, inklusive ulike proaktive læringstilnæringer. Som ved Foreldreprogrammet, innledes Skole- og barnehageprogrammet med relasjonsstyrkende strategier mellom voksne og barn og mellom skole/barnehage og hjem. Dette oppfølges av forebyggende strategier som hvordan få og holde på barns oppmerksomhet, hvordan bruke ansattes oppmerksomhet til å regulere barns atferd og hvordan skape ro i overgangssituasjoner. Ansatte øves i å anvende positive strategier på hensiktsmessige måter og hvordan benytte belønningssystemer planlagt og spontant for å hjelpe barn til å lære. Videre hjelpes ansatte til å utarbeide atferdsplaner hvor strategier som gjennomgås på kursdager/workshop benyttes. Strategier for grensesettings introduseres først når tilstrekkelig grad av positive strategier er etablert. Deretter hjelpes ansatte til å bygge opp konsekvenshierarkier i forhold til alvorlige utageringer og vold. Kurset er praktisk oppbygd med bruk av DVD-vignetter, diskusjoner, praktiske øvelser og gruppe-/hjemmeoppgaver.

DUÅ Skole- og barnehageprogram er et forebyggingsprogram som retter seg mot barn i alderen

3 – 8 år. DUÅ Norge har valgt å implementere programmet som et universalforebyggende tiltak, som også er i tråd med helse- og utdanningsmyndighetenes signaler. Som universalforebyggende tiltak skal programmet gis som fullintervensjon (også omtalt som skole- og barnehageomfattende implementering), dvs. at hele ansatte grupper i skoler og barnehager mottar opplæring i programmet samtidig.

Opplæring gitt som fullintervensjon i skolen innebærer at alle ansatte 1. – 3. klassetrinn, inkludert ansatte i SFO eller i AKS og rektor, mottar felles opplæring gjennom 6. hele kursdager/workshops i løpet av et skoleår eller over en periode på 8. – 10. måneder. Opplæring i skolen kan også gis til alle ansatte 1. – 7. klassetrinn, men med tilpasninger til 4. – 7. klassetrinn.

Opplæring gitt som fullintervensjon i barnehagen innebærer at alle ansatte i barnehagen, inkludert styrer, mottar felles opplæring gjennom 6. hele kursdager/workshops i løpet av et barnehageår eller over en periode på 8. – 10. måneder. Opplæringen skal starte på høsten i forbindelse med oppstarten av et skole- eller barnehageår og avslutter opplæringen i løpet av våren etter. Kursdager/workshop bør ikke ha flere enn 20. deltagere for å kunne gjennomføre diskusjoner, øvelser og møte individuelle behov. Dersom skolen eller barnehagen har flere ansatte og derfor må bruke lengere tid på å gi opplæring til hele ansatte gruppen, avtales dette med DUÅ kontoret.

Fullintervensjonsimplementering av programmet, innebærer at grunnopplæringen i programmet gis som 6. hele kursdager/workshops á 7. timer som totalt utgjør 42. timer², samt at mellom- og oppfølgingsveiledninger gis i tråd med «Manual for mellom- og oppfølgingsveiledninger i Skole- og barnehageprogrammet». Mellomveiledningene innebærer á 3,5 timer/halv dag («på stedet veiledninger») mellom hver kursdag/workshop og skal sikre at ansatte blir god til å bruke kunnskapene/strategiene/ferdighetene som har vært tema for den foregående kursdagen/workshopen. Skolen/barnehagens ledelse må legge til rette for at ansatte får arbeidet med hjemmeoppgaver, planarbeid og praktiske øvelser i arbeidstiden mellom kursdagene/workshopene.

---

² Kursdager/workshops kan også gis som halve dager, f. eks. som 12 halve kursdager/workshops eller som f. eks. tre hele kursdager/workshops og 6 halve kursdager/workshops. Det totale antall opplæringstimer for hver opplæringsgruppe skal samlet sett utgjøre 42 timer, samt at alle temaer i manual dekkes tilstrekkelig i tråd med gitte kriterier (The Teachers and Children Series – Promoting Positive Academic and Social Behaviors).

Oppfølgingsveiledningene innebærer 7. veiledninger á 3,5 timer/ halv dag («på stedet veiledninger») og gis etter endt grunnopplæring over en 2 års periode og skal styrke og sikre integrering og bruk av alle elementene i programmet, samt sikre en økende selvstendighet i bruk og vedlikehold av programmet i den aktuelle skolen/SFO/barnehagen.

DUÅ Skole- og barnehageprogram kan kombineres med Dinosaurskole i klasserom og/eller Dinosaurskole i smågruppe. Dinosaurskolen skal styrke barns sosiale- og emosjonelle kompetanse og redusere aggressiv og regelbrytende atferd. Loeber (1990)³, Kazdin (1995)⁴, og andre har pekt på at barn med atferdsforstyrrelser gjenkjenner færre følelser hos seg selv og andre, har svakere sosiale ferdigheter og har en tendens til å tilskrive skyld til andre. Det er av stor betydning å øke emosjonell bevissthet hos disse barna gjennom at de styrkes i å identifisere egne følelser, kjenne igjen følelser hos andre, og få et mer tolerant og empatisk forhold til andre. Dinosaurskolen legger også vekt på å stimulere ønsket om å tilegne seg lese- og skriveferdigheter og å styrke barnas selvbylde. Programmet er praktisk orientert og gjennomføres ved bruk av lek, rollespill, dukker, DVD og diskusjoner. Barnas sosiale ferdigheter utvikles ved at de øver på å vente på tur, stille spørsmål, dele med andre og gi komplimenter. Dinosaurskolen tar sikte på å øke barns beredskap til å bruke strategier for selvkontroll, hensiktsmessig problemløsning og sinnemestring, for derigjennom å redusere trass, aggresjon og andre relaterte atferdsproblemer som ulydighet, avvising av jevnaldrende, mobbing, stjeling og lyving.

Dinosaurskoleprogrammene kan tilbys til skoler/barnehager som allerede har gjennomført godkjent grunnopplæringen i Skole- og barnehageprogrammet. Skoler og barnehager som ønsker å gå i gang med opplæring i Dinosaurskole i klasserom/barnehage og/eller Dinosaurskole i smågruppe skal søke DUÅ implementeringskontor om dette på eget søknadskjema. Oppfølgingsveiledningene etter endt grunnopplæring i Skole- og barnehager planlegges parallelt med oppstart av ny opplæring i Dinosaurskole i klasserom/barnehage og/eller Dinosaurskole i smågruppe. Fremdriftsplan for oppfølgingsveiledninger og ny opplæring må fremgå i søknad til DUÅ implementeringskontor.⁵ Kontakt kontakt@deutroligearene.uit.no for mer informasjon.

1.0 Undersøke behov og målpopulasjonen

De første spørsmålene omhandler hvorvidt skolen/barnehagen opplever å trenge DUÅs Skole- og barnehageprogram.

- 1.0 Er organisasjonen en
- a Skole m/SFO/AKS
  - b Skole u/SFO/AKS
  - c Barnehage med aldersbestemte avdelinger/baser/grupper
  - d Barnehage med aldersblandede avdelinger/baser/grupper

---

³ Loeber, R.(1990): Development and risk factors of juvenile antisocial behavior and delinquency. Clinical Psychology Review, 10, 1-41.

⁴ Kazdin, A.E. (1995): Child, parent, and family dysfunction as predictors of outcome in cognitive-behavioral treatment of antisocial children. Behavior research and Therapy, 33, 271-281.

⁵ DUÅ anbefaler at oppstart av Dinosaurskole i klasserom/barnehage og/eller Dinosaurskole i smågruppe skjer cirka 1. år etter gjennomført grunnopplæring i Skole- og barnehageprogrammet. Dette for å forankre grunnopplæringen i Skole- og barnehageprogrammet gjennom oppfølgingsveiledningene før man går i gang med ny opplæring i Dinosaurskole i klasserom/barnehage og/eller Dinosaurskole i smågruppe.

1.1 Hva er bakgrunnen for at skolen/barnehagen ønsker å etablere DUÅ? (For eksempel store atferdsproblemer ved skolen/barnehagen, har ingen program på dette området, ønsker forebyggende tiltak mot atferdsproblemer, styrke ansattes kompetanse på klasse-/gruppeledelse, styrke skole/barnehage og hjem samarbeid). Beskriv nærmere under:

1.2 Hvem vil du skal motta opplæringen i DUÅ?

ja nei Alle lærere/førskolelærere

ja nei Alle ansatte i SFO/AKS

ja nei Alle assistenter

ja nei Øvrige ansatte som for eksempel vaktmester, kjøkkenpersonell, etc

Hvorfor? _____

1.3 Hvilken alderstrinn vil du rette tiltaket inn mot?

a. 1. – 3. klassetrinn

b. 1. – 7.klassetrinn (DUÅ kan tilpasses 4. – 7. klassetrinn)

c. Hele barnehagen

d. Avdelinger med barn i alderen 3 – 6 år

Beskriv hvorfor?

1.4 Hvordan vurderer du atferdsproblemene ved din skole/barnehage?

Store atferdsproblemer. Utgjør et alvorlig problem ved skolen/barnehagen

Moderate atferdsproblemer. Problemene er ikke mer alvorlig ved vår skole/barnehage enn hva en finner i de fleste skoler/barnehager

Små atferdsproblemer. Problemene er ubetydelige

1.5 Hvordan er dette vurdert (konkrete undersøkelser, inntrykk, alvorlige hendelser)?
Beskriv nærmere under:

1.6 Hva er skolens/barnehagens viktigste behov?

a. Opplæring til de ansatte i klasse/ gruppeledelse

b. Både klasse- og gruppeledelse, og utvikling av barns sosiale kompetanse

c. Først og fremst utvikling av barns sosiale kompetanse

2.0 Tilfredsstiller skolen/barnehagen De Utrolige Årenes målsetninger og filosofi?

2.1 Hva er skolens/barnehagens tre viktigste målsettinger?

1. _____

_____

2. _____

_____

3. _____

_____

2.2 Har skolens/barnehagens ledelse gjort seg kjent med DUÅ hjemmeside og eventuelt lest litteratur/artikler som beskriver DUÅ programmer?

___ja ___nei

2.3 Har skolen/barnehagen kontaktet DUÅ administrasjonen om skolens/barnehagens målsetninger og om DUÅ kan møte disse målene?

___ ja ___ nei

2.4 Har organisasjonen vært i kontakt med DUÅ kontoret (i Tromsø) i forbindelse med etablering av DUÅ, eller drøftet etablering av DUÅ med noen andre innenfor DUÅ (utdannede gruppeledere/DUÅ veiledere/mentorer, trener, etc)?

Dersom ja, hvem? _____

2.5 Hva er din organisasjonsfilosofi når det gjelder følgende: (Sett ring rundt det som passer.)

Foreldrene bør involvere seg i barns skolearbeid/aktiviteter gjennom å gjøre hjemmeleker/ ha lekestunder sammen med barn:

Sterkt uenig				Sterkt enig
1	2	3	4	5

Lærere, barnehageansatte og foreldre bør bruke belønninger på en aldersadekvat måte for å motivere barn:

Sterkt uenig				Sterkt enig
1	2	3	4	5

Fagfolk som bruker en samarbeidstilnærming til foresatte og aktivt involverer foreldre i å lage målsettinger og i å bidra til løsninger bruker effektive læringsmetoder:

Sterkt uenig				Sterkt enig
1	2	3	4	5

Grensesettingsstrategier som inkluderer "tenkepause" eller en "nedroingsstrategi" er en effektiv tilnærming til aggressiv atferd:

Sterkt uenig				Sterkt enig
1	2	3	4	5

3.0 Vurdering av skolen eller barnehagens interesse, motivasjon og ressurser for å levere DUÅ Skole- og barnehageprogram

Den enkelte ansatte kan ha et stort ønske om å kunne tilby dette programmet, men uten støtte fra ledelsesnivå er det vanskelig å implementere disse programmene på vellykket måte. På tilsvarende måte kan ledere ønske å tilby programmene, men de kan bare lykkes såfremt ansatte er motiverte og ønsker å lære seg å utøve programmene. Derfor er det viktig at alle parter samarbeider om å forstå hva som kreves for å kunne etablere programmene på en vellykket måte.

Det anbefales at skolen/barnehagen diskuterer hvilke forutsetninger og ressurskrav DUÅ krever/stiller for etablering av Skole- og barnehageprogrammet. Medarbeidere som skal gjøre innovativ virksomhet i en organisasjon må få lagt til rette og selv være villig til å bruke den tid det tar å lære seg et nytt program med respekt for kvalitet og integritet.

Det forutsettes det at skolen/barnehagen etablerer DUÅ innenfor de ordinære budsjettammer og arbeidstidbestemmelser som gjelder. Tilstrekkelig grad av ressurser til grunnopplæring, videreføring og vedlikehold av programmet må avsettes gjennom omprioriteringer av den tid de ansatte allerede har til disposisjon. Dette kan innebære at øvrige prosjekter må innstilles eller utsettes.

3.1 Hvilke type skole/barnehage planlegges DUÅ for? (Klassedelt, baseorganisering, flerdelt, kombinasjoner av ulike organiseringer, familiebarnehage, kommunal barnehage, eller barnehagekjede) På grunn av at kommuner organiserer skoler og barnehager forskjellig, ønsker vi en nærmere beskrivelse under:

3.2 Hvor mange elever/barn går på skolen eller i barnehagen?

- _____ 1. - 3. klassetrinn
- _____ 4. - 7. klassetrinn
- _____ totalt i barnehagen
- _____ barn i alderen 3 - 6 år

3.3 Hvor mange pedagoger er det totalt ved skolen/barnehagen?

- _____ 1. - 3. klassetrinn
- _____ 4. - 7. klassetrinn
- _____ SFO/AKS
- _____ totalt i barnehagen
- _____ barn i alderen 3 - 6 år

Hvor mange av disse skal ha opplæring i DUÅ? _____

- 3.4 Hvor mange assistenter er det totalt ved skolen/barnehagen?
 _____ 1. – 3. klassetrinn
 _____ 4. – 7. klassetrinn
 _____ SFO
 _____ totalt i barnehagen
 _____ barn i alderen 3 – 6 år
 Hvor mange av disse skal ha opplæring i DUÅ? _____
- 3.5 Hvordan vil du beskrive kommunen/distriktet som skolen/barnehagen betjener?
 ___a. Utpreget distriktskommune
 ___b. Distriktskommune
 ___c. Småby/tettsted
 ___d. Storby
- 3.6 Hva er prosentandelen av forskjellige kulturer representert hos barna ved skolen/barnehagen?
 ___etnisk norsk
 ___samisk
 ___kvensk
 ___finsk
 ___vestlig fremmedkultur (europeisk/amerikansk)
 ___afrikansk
 ___arabisk
 ___Østen
 ___midt- østen
 ___russisk
 ___andre (spesifiser)_____
- 3.7 Hvordan fikk ansatte ved skolen/barnehagen vite om DUÅ? Beskriv nærmere under:
 _____
 _____
- 3.8 Er alle ansatte som skal arbeide med programmet introdusert for Skole- og barnehageprogrammets hovedkomponenter, progresjon, antall kursdager, teoretiske rammer, filosofi og forskning? (Se hjemmeside for nærmere info)
 ___ja ___nei
- 3.9 Hvor stor prosentandel av kollegiet er positive til at DUÅ skal etableres ved skolen/barnehagen? Vi anbefaler at du gjør en undersøkelse ved skolen/barnehagen. Flere enn 80 % bør være positive for at DUÅ skal kunne etableres på en vellykket måte ved skolen/barnehagen. (Sett ring rundt)
- 10   20   30   40   50   60   70   80   90   100
- 3.10 Er det noen i organisasjonen som allerede har deltatt på opplæring i DUÅ Skole- og barnehageprogram? (Eks ved å ha vært ansatt ved andre skoler/barnehager)
 ___nei
 ___ ja, i så fall hvor mange ansatte gjelder dette _____

Etablering av DUÅ ved skolen/barnehagen kan medføre ekstra utgifter ut over normal drift. Dette kan være utgifter i forbindelse med bruk av vikarer for ansatte når kursdager/ workshop gjennomføres, innkjøp av materiell (eks litteratur, prosjektør, flip-over, lunsj ved kursdager, klistremerker, belønninger, kopieringsutgifter, etc), og eventuelle reisekostnader for ansatte til konsultasjonsdager, konferanser eller andre fagdager som arrangeres av DUÅ.

Skolen/barnehagen får under opplæringen til utlån et klasse/gruppesett av boken «*Hvordan fremme sosial og emosjonell kompetanse hos barn*», av Carolyn Webster-Stratton til egen enhet.

I tillegg oppfordres skolen/barnehagen til å kjøpe inn et mindre tilstrekkelig antall bøker til egen skole/barnehage til utlån for ansatte, nyansatte og vikarer, slik at videreføring og vedlikehold av kompetansen etter grunnopplæringen ivaretas.

Noen ganger korter skoler/barnehager ned programmet eller utelater enkelte komponenter i programmet av enten budsjettmessige begrensninger eller tidsbegrensninger. Når dette skjer vil effekten av programmet bli redusert betydelig. Forskning peker på at det er en sammenheng mellom kvalitet på etablering (implementering) av program, mengde «dosering» av program og omfanget av positive endringer. Sjekk ut om skolen/barnehagen er innstilt på å legge til rette for tilstrekkelig grad av ressurser for etablerere programmet på en kvalitetsmessig god måte:

Skolen/barnehagen er forpliktet til å avsette tid til 6. hele kursdager/workshop (à 7 timer, totalt 42 timer) med minimum 3 – 4 uker mellom hver kursdag/workshop ved opplæring av programmet.

- 3.11 Er skole/barnehagen villig til å tilby programmet i sin helhet som 6. hele kursdager/workshop (à 7 timer, totalt 42 timer)? ___ja ___nei

I tillegg til den aktuelle tiden det tar å gjennomføre opplæring i programmet i skolen/barnehagen trenger de ansatte tid til forberedelser i forkant av og etterarbeid etter kursdager/workshop. Dette er:

- Lese kapitel(er) i boken *Hvordan fremme sosial og emosjonell kompetanse hos barn*, av Carolyn Webster-Stratton.
- Arbeide med atferdsplaner
- Arbeide med hjemmelekseark
- Det må mellom hver kursdag/workshop settes av tilstrekkelig tid til å gjennomføre arbeidsoppgaver, både individuelt og sammen med kollegaer, til de tiltak som skal igangsettes og gjennomføres i klassen/på avdelingen etter den enkelte kursdag/workshop.

- 3.12 Er skolen/barnehagen innstilt på å sette av tilstrekkelig tid for de ansatte til forberedelser, klasse-/gruppearbeid og etterarbeid?
___ja ___nei

I tillegg må det planlegges å sette av tid til at de ansatte skal motta mellomveiledninger fra gruppelederne mellom hver kursdag (à 3,5 timer/halv dag) for å sikre at ansatte blir god til å bruke kunnskapene/strategiene/ferdighetene som har vært tema for den foregående kursdagen/workshopen.

- 3.13 Er skolen/barnehagen innstilt på å sette av tilstrekkelig tid slik at de ansatte kan motta mellomveiledninger (à 3,5 timer/halv dag) mellom hver kursdag/workshop?
___ja ___nei

Kursdager/workshop bør ikke ha flere enn 20 deltagere for å kunne gjennomføre diskusjoner, øvelser og møte individuelle behov. Ved større skoler og barnehager hvor ansatte gruppen vil overstige 20 deltakere, kan man planlegge alternative opplæringsløp som for eksempel å kjøre to parallelle mindre opplæringsgrupper i løpet av 1 år, eventuelt planlegge fullintervensjons implementering over to år. Alternative opplæringsløp skisseres lenger ned i søknadsskjema og avtales nærmere med DUÅ- kontoret⁶.

---

⁶ Kursdager/workshops kan også gis som halve dager, f. eks. som 12 halve kursdager/workshops eller som f. eks. 3 hele kursdager/workshops og 6 halve kursdager/workshops. Det totale antall opplæringstimer for hver ansatt/opplæringsgruppe må samlet sett utgjøre 42 timer.

Etter at grunnleggende opplæringen på 6 workshop er avsluttet, skal det i etterkant gjennomføres 7 oppfølgingsveiledninger (à 3, 5 timer/halv dag) ved skolen/ barnehagen. Når og hvordan veiledningene skal gjennomføres, utarbeides i tett samarbeid med lokale DUÅ gruppeledere i programmet, eventuelt DUÅs implementeringskontor.

- 3.14 Når grunnleggende opplæringen på 6 hele kursdager/workshop er gjennomført, har skolen/barnehagen kapasitet til å motta 7 oppfølgingsveiledninger (à 3, 5 timer/halv dag) fra lokale gruppeledere?

_____ tilstrekkelig kapasitet, hvor mye? _____
 _____ noe kapasitet, i så fall hvor mye? _____

I tillegg til å motta veiledning fra DUÅ gruppeledere vil fortløpende kollegavurdering internt bidra til å kvalitetssikre etableringen av opplæringen i programmet. Kollegavurdering internt bidrar støttende til de som skal starte med noe nytt og stimulerer til fellesskapsfølelsen av å dele nye ideer og en felles forståelse av en filosofi ved skolen/ barnehagen når det gjelder ivaretagelse av og respekt for empirisk støttede intervensjoner.

- 3.15 I hvilken grad er skolen/barnehagen villig til å legge til rette for fortløpende interne støttefunksjoner og kollegavurdering for de ansatte (eks gjennom fag-/teammøter eller personalmøter)?

___ høy grad (ukentlig)
 ___ noe grad (annen hver uke)
 ___ mindre grad (månedlig)

DUÅ implementeringskontor ved ledere forplikter seg til å bistå skolen/barnehagen på en slik måte at skolen/barnehagen kan etablere DUÅ med høy kvalitet etter de til enhver tid beskrevne prosedyrer. Dersom skolen/barnehagen ikke er i stand til å avsette tilstrekkelig ressurser for å etablere DUÅ med høy kvalitet og i samsvar med denne søknadens betingelser, forbeholder DUÅ seg retten til å kontakte skolen/barnehagens ledelse med sikte på å reetablere samarbeidsavtalen mellom DUÅ og skolen/barnehagen, eventuelt avslutte samarbeidsforholdet.

- 3.16 Beskriv plan for opplæringen under, dato/ måned for første, andre, tredje, osv workshop, så nøyaktig som mulig under:

Plan for opplæringen	Dato	Ved alternativ opplæringsforløp, beskriv under:
1. kursdag/workshop:		
2. kursdag/workshop:		
3. kursdag/workshop:		
4. kursdag/workshop:		
5. kursdag/workshop:		
6. kursdag/workshop:		

For å kvalitetssikre veiledning i etterkant av grunnleggende opplæring, samt videreføring og vedlikehold av programmet, er det viktig at skolen/barnehagens ledelse i samarbeid med 1–2 ansatte, eventuelt flere, etablerer et ansvarsteam/arbeidsgruppe for DUÅ ved skolen/ barnehagen. Teamet/gruppen for DUÅ vil være et nødvendig kontaktledd mot lokale gruppeledere og DUÅ administrasjonen sentralt, samt ha ansvar for å ivareta koordinering av videreføring og vedlikehold av programmet ved skolen/ barnehagen. Organisering og

form på ansvarsteam/arbeidsgruppe bestemmes av skolen/ barnehagen selv, eventuelt utarbeides i samarbeid med lokale gruppeledere.

- 3.17 Er skolen/barnehagen ledelse villig til å legge til rette for et ansvarsteam/ arbeidsgruppe for å ivareta koordinering av videreføring og vedlikehold av programmet ved skolen/barnehagen? ___ ja ___ nei
- 3.18 Har skolen/barnehagen gjennomført eller gjennomfører opplæring i andre programmer som for eksempel PALS, Connect, TIEY, Skolemegling, Art, Steg for Steg, Olweus programmet eller andre? ___ ja ___ nei

Såfremt andre program/tiltak, oppgi hvilke program/tiltak og angi tidsrom for opplæring:

Det er viktig at empirisk støttede programmer praktiseres slik de er ment fra programutvikler. Forskning viser at hvis programmer forandres eller fravikes på viktige punkter, vil effekten reduseres. En skole/barnehage som bruker et program over tid vil være i risiko for en slik utvikling, for eksempel grunnet utskiftninger av ansatte, "materialtretthet" hos ansatte eller at det utvikler seg en lyst til å forandre sin praksis. Det er derfor viktig at skolen/barnehagen er villig til å bidra til å ivareta eventuelle programevalueringer i form av å innhente informasjon om barns atferd, ansattes klasse-/gruppeledelsesferdigheter og/eller ansattes brukerfornøydhet. Stiller skolen/barnehagen seg positiv til en slik programevaluering? ____ ja ____ nei

DUÅ Skole- og barnehageprogram tilbys av kvalifiserte gruppeledere gjennom lokal PPT eller andre kommunale helse- og sosialtjenester og i noen tilfeller gjennom BUP. Henvendelser om ønsket opplæring i programmet til den lokale PPT/andre kommunale helse- og sosialtjenester bør gjøres i god tid før planlagt oppstart av opplæring ved skolen/ barnehagen.

MERK: Før opplæring i programmet skal leder ved skolen/barnehagen sette av til å gjennomføre et **formøte** med lokale gruppeledere for å avklare detaljer i forhold til gjennomføring kursdager/workshops og mellomveiledninger, samt for å gjøre nærmere avtaler angående hvordan oppfølgingsveiledninger i etterkant av grunnopplæringen, videreføring og vedlikehold av programmet skal gjennomføres.

Før skolen/barnehagen kan gå i gang med opplæringen skal DUÅ implementeringskontoret vurdere denne søknaden om etablering av De Utrolige Årenes Skole- og barnehageprogram i skolen/barnehagen.

Skolens/barnehagens navn: _____

Postadresse/ sted: _____

E-postadresse til kontaktperson ved skole/barnehage: _____

Telefonnummer til kontaktperson ved skole/barnehage: _____

Navn på enhet og gruppeledere som skal stå ansvarlig for opplæringen ved skolen/barnehagen:

(PPT, annen kommunale enhet eller lignende): _____

E-post gruppeleder: _____

Telefon gruppeleder: _____

Dato og leders signatur: _____

<p>Kontaktinfo for etablering og opplæring av DUÅ:</p> <p>Telefon: 77 64 58 68/72</p> <p>E-post: kontakt@deutroligearene.uit.no</p>	<p>UiT Norges arktiske universitet, Det helsevitenskapelige fakultet Regionalt kunnskapssenter for barn og unge -psykisk helse og barnevern (RKBU Nord) De Utrolige Årene (DUÅ) 9037 Tromsø</p>
--	--